

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТУРИЗМА“

Приета от ФС (протокол № 12/ 29.04.2024 г.)

Приета от КС (протокол № 8/ 16.04.2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Добрин Добрев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

**ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „РЕГУЛИРАНЕ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА
МЕЖДУНАРОДНИЯ ТУРИЗЪМ”**

ЗА СПЕЦ: „Международен туристически бизнес“;

ОКС „магистър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 9 за СС и СНУ, 11 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:	60	
Т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	180	-

Изготвили програмата:

1. ....
(проф. д-р Велина Казанджиева)
2. ....
(ас. д-р Катина Попова)

Ръководител катедра: .....
„Икономика и организация на туризма“ (доц. д-р Георгина Луканова)

I. АНОТАЦИЯ

Чрез дисциплината „Регулиране и устойчиво развитие на международния туризъм“ се придобиват теоретични и практико-приложни знания и разбиране за: прякото и косвеното туристическо законодателство; специфичните инструменти за регулиране и хармонично развитие на туризма; стратегическото планиране и устойчивите туристически политики; възстановяването и регулирането на туризма при кризи и др. Обучението по дисциплината се базира на интердисциплинарен подход. Приложението на придобитите знания и умения е при реализирането на процеса на регулиране и устойчиво развитие на туристическия бизнес в неговите национални и международни аспекти, както и при формирането на разнообразни взаимоотношения в туристическата система. Възможностите за разширяване на знанията и формирането на нови умения са в областта на: туристическата политика и регулирането като сложни системи; средствата за устойчивото им развитие; кризисния мениджмънт на туристическия бизнес; устойчивите туристически проекти; социалния туризъм и регулирането на влиянията на свръх-туризма и др.

Ключови компетентности: цифрова (4); личностна (5); предприемаческа (7).

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
Тема първа. РЕГУЛИРАНЕ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ТУРИЗЪМ		3	3	
1.1	Обща характеристика на регулирането и устойчивото развитие на международния туризъм			
1.2	Съвременни изменения на туризма като обект на регулиране и устойчиво развитие			
1.3	Системен подход за регулиране и устойчиво развитие на международния туризъм			
Тема втора. СУБЕКТИ НА РЕГУЛИРАНЕ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ТУРИЗЪМ		3	3	
2.1	Дефиниране, типологична характеристика и взаимодействия			
2.2	Роля на публичния и частния сектор при устойчивото развитие на международния туризъм			
2.3	Отговорни туристически потребители – профил и поведенчески модели			
Тема трета. ИНСТРУМЕНТИ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ТУРИЗЪМ		3	3	
3.1	Правни средства за регулиране на международния туризъм			
3.2	Данъци, инвестиции и други фискални регулатори на международния туризъм			
3.3	Режими за регулиране на международния туризъм			
3.4	Регулиране, контрол и устойчиво управление на туристопотока			
Тема четвърта. ИНСТРУМЕНТИ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ТУРИЗЪМ		3	3	
4.1	Принципи и индикатори за устойчиво туристическо развитие			
4.2	Носещ капацитет – концепция и роля за устойчивото туристическо развитие			
4.3	Екологичен отпечатък и оценка на жизнения цикъл на средата			

4.4	Корпоративна социална отговорност – принос за устойчивото развитие на международния туризъм			
Тема пета. СОЦИАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА РЕГУЛИРАНЕ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ТУРИЗЪМ		3	3	
5.1	Роля и функции на публичния сектор за развитието на социален туризъм			
5.2	Принципи и подходи за устойчиво развитие на човешките ресурси в туризма			
5.3	Проблеми и предизвикателства пред устойчивото развитие на човешките ресурси в международния туризъм			
Тема шеста. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ, ЕКОТУРИЗЪМ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ		3	3	
6.1	Паркове и защитени територии – видове и особености			
6.2	Управление на защитените територии и устойчиво развитие на туризма			
6.3	Екологични и природосъобразни форми на туризъм			
6.4	Сертификати и екоетикети за устойчиво развитие на туризма			
Тема седма. РЕГУЛИРАНЕ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ТУРИЗЪМ ПРИ КРИЗИ		3	3	
7.1	Дефиниране, същност и причини за кризите в туризма			
7.2	Типологична характеристика на кризите в туризма			
7.3	Възстановяване и устойчиво управление на кризите в международния туризъм			
Тема осма. СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ТУРИЗЪМ		3	3	
8.1	Концепция и подходи за стратегическо планиране на туризма			
8.2	Процесът на стратегическо планиране в полза на устойчивото развитие на туризма			
8.3	Системен подход за устойчиво развитие и регулиране на международния туризъм в Европейския съюз			
8.4	Оценка на изпълнението на стратегически планове за устойчиво туристическо развитие			
Тема девета. ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВИ ПРЕД РЕГУЛИРАНЕТО И УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ТУРИЗЪМ		3	3	
9.1	Свръхтуризъм – същност, ефекти и ограничителни мерки			
9.2	Климатични промени и устойчив туризъм – влияния и възможности за приспособяване			
9.3	Иновации за устойчиво развитие на международния туризъм			
9.4	Тенденции и перспективи пред устойчивото развитие на международния туризъм			
Тема десета. РЕГУЛИРАНЕ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ТУРИЗЪМ В БЪЛГАРИЯ		3	3	
10.1	Характеристика на регулирането и устойчивото туристическо развитие			
10.2	Специфични особености и влияния на кризите в българския туризъм			
10.3	Контрол при регулирането и устойчивото развитие на международния туризъм			
10.4	Проблеми и перспективи пред регулирането и устойчивото развитие на международния туризъм			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА ¹	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Курсов проект за устойчив туристически бизнес	1	80
1.2.		0	0
1.3.		0	0
Общо за семестриалното оценяване:		1	80
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит - тест	1	60
2.2.	Разработване на казус по тема от учебната програма	1	40
Общо за сесийното оценяване:		2	100
Общо за всички форми на контрол:		3	180

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Нешков, М., Казанджиева, В. Регулиране на международния туристически бизнес. Варна: Наука и икономика, 2015.
2. Нешков, М., Казанджиева, В. Въведение в туризма. Учебно помагало. Варна: Наука и икономика, 2018.
3. Маринов, М. и к-в. Мониторинг на устойчивото развитие на морска туристическа дестинация. Варна: Наука и икономика, 2022.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Маринов, М. и к-в. Мониторинг на устойчивото развитие на морска туристическа дестинация. Варна: Наука и икономика, 2022.
2. Нешков, М., Казанджиева, В. Въведение в туризма. Учебно помагало. Варна: Наука и икономика, 2018.
3. Нешков, М. и к-в. Въведение в туризма. Варна: Наука и икономика, 2014.
4. Апостолов, А. Разработване на проекти за устойчиво развитие. София: Проджекта, 2005.
5. Бобева, Д. и кол. Преходът към зелена икономика на Европейския съюз и предизвикателства пред финансовия сектор и публичните финанси на България. Пловдив: Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, 2023.
6. Василева, С. Културно наследство и устойчиво развитие. София: За буквите – О писменехъ, 2013.

¹ При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.

7. Стефанова, М. Отчитане на устойчивостта на предприятията. Екологични, социални и управленски (ESG) аспекти на тяхната дейност. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2022.
8. Тикова, М. По пътя на устойчивото развитие. Зелената алтернатива. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2022.
9. Европейска комисия. Европейски зелен пакт: постигане на нашите цели. Брюксел: Европейска комисия, 2021.
10. Европейска комисия. Наръчник за стратегии за устойчиво градско развитие. Севиля: Научен център на ЕС, 2020.
11. Европейска сметна палата. Бърз преглед на конкретен казус. Практиката на докладване за устойчиво развитие – прилага ли се от институциите и агенциите на ЕС? Брюксел: Европейска сметна палата, 2019.
12. Abbate, T. et al. Tourism and Disability: An Economic and Managerial Perspective (Tourism on the Verge). Berlin: Springer, 2022.
13. Bartlett, E. Thought Leadership on Tourism, Resilience, and Sustainability in the 21st Century. Jamaica: Ian Randle Publishers, 2023
14. Bierman, D. Tourism Crises and Destination Recovery. London: SAGE Publications Ltd., 2022.
15. Bourbeau, P. et al. A Multidisciplinary Approach to Pandemics: COVID-19 and beyond. Oxford: Oxford Academic. 2022.
16. Buhalis, D. Encyclopedia of Tourism Management and Marketing. United Kingdom: Edward Elgar Publishing, 2022.
17. David, L., S. Edgell. Managing sustainable tourism. London: Routledge, 2020.
18. Fennell, D., Cooper, C. Sustainable tourism principles, contexts and practices. Bristol: Channel View Publications, 2020.
19. Heidkamp, C. et al. Blue Economy: People and Regions in Transitions. London: Routledge, 2023.
20. Keramidas, K. et al. Global energy and climate outlook 2023: Investment needs in a decarbonized world. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2023.
21. Köchling, A. et al. Towards Sustainable and Resilient Tourism Futures. Insights from the International Competence Network of Tourism Research and Education (ICNT). Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co. KG, 2023.
22. Leigh, J. et al. Future Tourism: Political, Social and Economic Challenges. London: Routledge, 2013.
23. McCool, S., Bosak, K. A research agenda for sustainable tourism. United Kingdom: Edward Elgar Publishing, 2019.
24. Miralles, B. et al. The implementation of the ‘Do No Significant Harm’ principle in selected EU instruments. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2023.
25. Slocum, S. et al. The business of sustainable tourism development and management. London: Routledge, 2020.
26. Sorin, F., Einarsson, S. Circular economy in travel and tourism: A conceptual framework for a sustainable, resilient and future proof industry transition. United Kingdom: CE360 Alliance, 2020.
27. European Environment Agency. Investments in the sustainability transition: Leveraging green industrial policy against emerging constraints. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2023.